

Issues Within The Text Of The First Bracha Of Kriyas Shema

Rule: The following excerpts from the Talmud present four rules that concern Brachos:

1. The theme of all the Brachos must be recited in their ending Bracha.
 2. The theme of the Bracha as represented in its concluding Bracha must be referred to just before the concluding Bracha.
 3. The theme of the Bracha must be stated at the opening and closing of the Bracha.
 4. The concluding Bracha may not refer to more than one theme.
-

Source 1

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת ברכות פרק א- כל הברכות אחר חיתומיהן. אין אומרים ברכה פסוק.

Translation: The theme of all the Brachos must be recited in its ending Bracha. We are not permitted to recite a verse as a closing Bracha¹.

Source 2

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קד עמוד א- ואמר רב יהודה אמר שמואל: המבדיל צריך שיאמר מעין חתימה סמוך לחתימתו. ופומבדיתאי אמרי: מעין פתיחתן סמוך לחתימתן. מאי בינייהו? איכא בינייהו יום טוב שחל להיות אחר השבת, דחתמינן בין קודש לקודש, מאן דאמר מעין פתיחתן סמוך לחתימתן, לא בעי למימר בין קדושת שבת לקדושת יום טוב הבדלת. ומאן דאמר מעין חתימתן סמוך לחתימתן, בעי למימר בין קדושת שבת לקדושת יום טוב הבדלת.

Translation: And Rab Judah said Samuel's name: He who recites Havdalah must say something in the nature of the conclusion near to its conclusion. While the Pumbeditheans maintain: He must say something about the theme of the Bracha at the commencement of the Bracha just as he does before its conclusion.

Wherein do they differ? They differ in respect of a Festival which falls after the Sabbath; i.e. Sunday, when we conclude with 'Who makes a distinction between holy and holy.' Those who hold the view that something in the nature of the commencement must be repeated at the conclusion, it will be unnecessary to say, 'You did make a distinction between the sanctity of the Sabbath and the sanctity of the Festival'; but those who hold the view that a formula in the nature of the conclusion must be said immediately before the conclusion, it is necessary to say, 'You did make a distinction between the sanctity of the Sabbath and the sanctity of the Festival.'

1. This rule is a rule whose exact application has been forgotten. Several theories abound as to what the rule represents. Those theories lie beyond the parameters of this lesson.

Source 3

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף מט עמוד א-תנו רבנן: מהו חותם? בבנין ירושלים; רבי יוסי ברבי יהודה אומר: מושיע ישראל. מושיע ישראל אין, בנין ירושלים לא? – אלא אימא: אף מושיע ישראל. רבה בר רב הונא איקלע לבי ריש גלותא, פתח בחדא וסיים בתרתי. אמר רב חסדא: גבורתא למחתם בתרתי! והתניא, רבי אומר: אין חותמין בשתיים! גופא, רבי אומר: אין חותמין בשתיים.

Translation: Our Rabbis taught: How does one conclude the Bracha of the building of Jerusalem in Birkas Hamazon? R. Jose son of R. Judah says: Saviour of Israel. 'Saviour of Israel' and not 'Builder of Jerusalem'? Say rather, 'Saviour of Israel' also. Rabbah b. Bar Hanah was once at the house of the Exilarch. He mentioned one theme at the beginning of the third blessing and both at the end. R. Hisda said: Is it better to conclude with a Bracha that presents two themes? Has it not been taught: Rabbi says that we do not conclude with a Bracha that presents two themes?

Source 4

Those who followed Minhag Eretz Yisroel did not accept the rule that a concluding Bracha may present only one theme as can be seen by the following two concluding Brachos as found in Shemona Esrei according to Minhag Eretz Yisroel:

14. רחם⁵³ יי אלהינו ברחמיך הרבים עלינו⁵⁴ ועל⁵⁵ ישראל עמך ועל[נ]ירושלם עירך
ועל ציון⁵⁶ משכן כבודך ועל מלכות בן דוד משיחך⁵⁷ ועל היכלך ועל מקדשך ועל
מעונך⁵⁸ ברוך אתה יי אלהי דוד בונה ירושלם.
18. ברכינו⁵⁹ אלהינו ושמן[רנ]ו וחנינו ושלומך שים עלינו וסוכת שלומך פרנס
[ע]לינו ברוך אתה יי מעון הברכות[ת]...⁷⁶

The Bracha ending reads as follows: **מעון הברכות ועושה השלום.**

Source 5

The following prayer includes references to the Bracha ending of **שים שלום** / **שלום רב** as it appeared in Minhag Eretz Yisroel:

מגן אבות בדברו, מחיה מתים במאמרו, הא-ל (בעשי"ת: המלך) הקדוש שאין כמוהו, המניח לעמו ביום שבת קדשו, כי בם רצה להניח להם. לפנינו נעבוד ביראה ופחד, ונודה לשמו בכל יום תמיד, **מעין הברכות**. א-ל ההודאות, **אדון השלום**, מקדש השבת ומברך שביעי, ומניח בקדשה לעם מדשני ענג, זכר למעשה בראשית.

Source 6

תוספתא מסכת ברכות (ליברמן) פרק ג, הלכה כה-שמונה עשרה ברכות שאמרו חכמים
כנגד שמנה עשרה אזכרות שבהבו לה' בני אלים. כולל של מינים בשל פרושין; ושל גרים
בשל זקנים; ושל דוד בבונה ירושלם. אם אמר אלו לעצמן ואילו לעצמן יצא.

קריאת שמע וברכותיה - The Most Difficult Section Of Tefila To Appreciate

Translation: The eighteen Brachos of Shemona Esrei that our Sages composed correspond to the eighteen times that G-d's name appears in Chapter 29 of Tehillim. In order to maintain eighteen Brachos within Shemona Esrei, it is permissible to join the Bracha in opposition to apostates with the Bracha of the sinners or the Bracha that concerns the converts with the Bracha concerning our elders or the Bracha that requests the restoration of the Davidic monarchy with the request for the restoration of Jerusalem. If you wish, you may recite any of these Brachos individually.

Source 6

6. -והכי אמר רב סעדיה גאון ז"ל
מי שחתם אור חדש הוא תועה לפי שלא תקנו
חכמים ברכה זו על האור העתיד לימות המשיח אלא
על אור היום המאיר בכל יום כמה שאנו מכריזין
בערב המעריב ערבים הלכך מאן דמזכר ליה שפיר
דמי לשחוקיה. אלא כשמגיע להמחדש בכל יום תמיד
מעשה בראשית ידלג ויאמר כאמור לעושה אורים
גדולים כי לעולם חסדו ברוך אתה ה' יוצר המאורות

Translation: This is what R' Sa'Adiya Gaon, ז"ל, said: He who concludes the first Bracha of Kriyas Shema in Tefilas Shacharis with the line: Ohr Chadash, a new light, is in error because the first Bracha of Kriyas Shema in Tefilas Shacharis was not composed to represent the theme of the light we expect in the future with the coming of the Moshiach. Instead, our Sages composed the Bracha to represent the light that shines each day. That is similar to what we describe in Tefilas Arvis as to how G-d brings on darkness each night. Therefore if someone recites the line of Ohr Chodosh, it is appropriate to silence the prayer leader. Upon reaching the words: Ha'Michadesh B'Chol Yom Tamid Ma'Aseh Bereishis skip to the words: K'Amor L'Oseh Orim Gedolim Ki L'Olam Chasdo. Baruch Ata Hashem Yotzer Ha'M'Oros.

Source 7

The first ברכה of קריאת שמע according to רב סעדיה גאון:

Current version:

א-ל ברוך גדול דעה,
הכין ופעל זוהר חמה,
טוב יצר כבוד לשמו,
מאורות נתן סביבות
עזו, פנות צב-איו
קדושים רוממי שדי,
תמיד

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא
את הכל המאיר לארץ ולדרין עליה ומחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית.
ויזיד הדא אלקול אד' הו' ואגב' ומוסיף את הדברים הבאים מפני שזאת חובת
אלגמאעה הצבור
אדון עזינו וצור משגבנו שמע שועתנו וחנונו ועננו אל ברוך גדול דעה
התקין ופעל זוהר חמה טוב יצר כבוד לשמו מאורות נתן סביבות עזו פנות
צבאות קדושים רוממי שדי תמיד יספרו לאל קדושתו תתברך יי אלהינו בורא
קדושים ישתבח שמך מלכנו יוצר משרתים אשר משרתיו עומדים ברום
עולם ומשמיעים קולם לעומתן בדברי אלהים חיים ומלך עולם כלם אהובים
'וכלם / ברורים וכלם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה מקבלים ואומרים

קדוש ויגבון [ועונים] קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו ויקול [ואומר]
וחיות הקודש עם האופנים ברעש גדול אדיר וחזק ונורא לעומתן משבחים
ואומרים ויגבון [ועונים] ברוך כבוד יי ממקומו ויקול [ואומר] לאל ברוך נעימה
יתנו למלך אל חי וקיים לו זמירות יאמרו שירות ותשבחות ישמיעו כי הוא לבדו
פועל גבורות עושה חדשות בעל מלחמות זורע צדקות מצמיח ישועות בורא
רפואות ומחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ב' א' יוצר המאורות.

וקום יקולון מכאן אל ברוך גדול ויש אומרים במקום אל ברוך גדול
דעה דעה

אל אדיר במרום במעלה מושבו גדול וגבור דין דורות הודיע גבורתו ועושה
נפלאות זך ונקי חומל על עמוסיו טהור וקדוש יחיד במעשיו כח גבורתו לא
נוכל לספר מעשי ידיו נאמנים מכל מעש סומך ידידים עונה עשוקים פודה
צדיקים / צופה כל במטה קרוב לקוראיו רחום לאוהביו שמו יתגדל במעלה
ובמטה תהלות עזו נשיר לפניו תתברך יי אלהינו

Source 8

Other solutions to רב סעדיה גאון's objection to the end of the ברכה of קריאת שמע:

Machzor Roma 1500's and current Nusach Roma

Minhag Carpentras 1800's

התחדש טובו בכל יום תמיד
מעשה בראשית: כאמור לעושה אורים גדולים כי לעולם
חסדו וחסדו נתנם להאיר על הארץ ברוך אתה יי יוצר
המאורות:

אדון הנפלאות: התחדש טובו בכל יום תמיד מעשה
בראשית כאמור לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו
והתקין מאורות לשמש עלם ברוך אתה יי יוצר המאורות:

הַנִּפְלְאוֹת. הַמְּחֻדָּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֶׂה
בְּרֵאשִׁית. כְּאֲמֹר לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים. כִּי לְעוֹלָם
חֲסִדוֹ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָנוּחָהּ, יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

Source 9

Why do Ashkenazim continue to include the line of אור חדש in the ברכה?

שו"ת הרא"ש כלל ד סימן כ-צרפתים אינם אומרים: ואור חדש על ציון תאיר, כי אין זה לא מעין חתימה ולא מעין פתיחה; ואני אומר שהוא מעין חתימה ופתיחה, כי יוצר אור, היינו אור שברא הקדוש ברוך הוא בששת ימי בראשית, ולא היה העולם כדאי להשתמש בו, גנזו לצדיקים לעתיד לבוא. ועל אותו אור נאמר: והלכו גוים לאורך, והיינו אור חדש של ששת ימי בראשית, שעתיד הקדוש ברוך הוא לחדשו לנו, אמר במהרה בימינו יבנה.

Translation: The French Jews do not recite the line that begins Ohr Chadash, etc. because that line does not reflect either the opening words of the Bracha or the concluding words. However, I say that the words do reflect both the opening words of the Bracha and the concluding words. When we say that G-d is the creator of light that includes the light that G-d created during the six days of creation. The world was not worthy of that light so G-d set that light aside to be used later for the benefit of the righteous. Concerning that light we find it written: (Yeshayahu 60, 3) And the nations shall come to Your light, and kings to the brightness of Your rising. That verse refers to the new light that G-d created during the six days of creation which G-d will reveal once again. Amen may it occur soon.

Source 10

ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן יג-מצאתי בשם רב סעדיה הגאון זצ"ל מה שאומרים ואור חדש על ציון תאיר וחותרמין יוצר המאורות טעותא הוא בידן מה טעם לפי שלא תקנו חכמים ברכה זו על אור העתיד לימות המשיח אלא על האור שאנו רואין בכל יום כענין שאנו מברכין מעריב ערבים הלכך מאן דאדכר שפיר דמי לשתוקי. ור' בנימין אחי נר"ו כתב דלא משתקינן ל' ובודאי שאין מברכין על אור העתיד אלא על האור שאנו רואין עכשיו אמנם הקדוש ברוך הוא הבטיחנו לחדש זה האור ולהוסיף עליו כאור שבעת הימים שנא' קומי אורי כי בא אורך וגו' וכתוב והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וגו' וזהו פירושו. והאור הזה שאתה עתיד לחדשו ולהוסיף באורו תמיד ונזכה לאורו ומעין חתימה היא. ויש שמסיימין בה ונזכה כלנו מהרה לאורו למענך יוצר אור בא"י יוצר המאורות כדי להזכיר בה מעין חתימה בהדיא ולהסתלק מן הספק וכן ראוי והגון. וכן מצאתי בשם רב שרירא גאון זצ"ל שהשיב ואשר אמר מר רב סעדיה גאון זצ"ל שאין שלוח צבור רשאי לומר ואור חדש לא כך הוא אצלנו אלא בשתי ישיבות מעולם אומרים ואור חדש על וכו' ולא על אותו האור מברכין אלא הזכרה בעלמא שמזכירין אותו ומי שאינו אומר לא הפסיד.

Translation: I saw written in the name of R. Sa'Adiya Gaon that he who concludes the first Bracha of Krias Shema in Tefilas Shacharis with the line: Ohr Chadash, a new light, is in error. . . (End of quote). My brother, R. Binyamin, זצ"ל, wrote that it is not necessary to silence him. We are definitely not

קריאת שמע וברכותיה - The Most Difficult Section Of Tefila To Appreciate

referring to the light that will shine in the future. Instead we are referring the light that shines currently. It is true that G-d promised to renew the light that G-d created during the six days of creation and to add that light to the current light as we learn: (Yeshayahu 60, 1) *Arise, shine; for your light has come, and the glory of the Lord has risen upon you and it is written: (Yeshayahu 30, 26) Moreover the light of the moon shall be as the light of the sun, and the light of the sun shall be sevenfold, as the light of seven days, on the day that the Lord binds up the breach of his people, and heals the stroke of their wound. This is what it all means: This light that You expect to renew and to add to the existing light, we should be worthy of experiencing. That means the words match the theme of the concluding Bracha. Others end the Bracha differently. May we all merit soon to experience that light because of You, the creator of light. Baruch Ata Hashem Yotzer Ha'M'Oros. Then the closing words clearly match the words in the concluding Bracha. That takes away the doubt as to whether you are following the rules. That is appropriate. So too I found in the name of R. Shereira Gaon, ז"ל, who answered and said: that which R. Sa'Adiya Gaon said that the prayer leader should not recite the line of Ohr Chodosh is not a practice that we follow. In the two Yeshivos of Babylonia we have always included the line of Ohr Chodosh, etc. In that line we are not referring to the light of the six days of creation that was hidden but instead we are referring to light in general. However, if one chooses to omit the line, he has not done anything wrong.*

Source 11

In Nusach Roma, the following is how the ברכה of יוצר אור opens during תפלת שחרית on שבת and יום טוב. Ashkenazim open the ברכה of יוצר אור in the same manner whenever Ashkenazim recite פיוטים in the ברכה of יוצר אור

ברוך
אתה יי אלהינו סלך העולם יוצר אור ובורא חשך
עושה שלום ובורא את הכל אור עולם אוצר חיים
אורות מאופל אבריהו הכל יודוך והכל ישבחוך והכל יאמרו אין
הכל ירוססוך סלה יוצר הכל האל הפותח בכל יום
קדוש ב"י

Notice the extra line:

אור עולם באצר חיים, אורות מאפל אמר ויהי.

Translation: The light that was created during the six days of creation was hidden in a special place to be removed one day for the righteous. In its place, G-d created that luminaries that brighten the darkness in our world.

Source 12

The commentary תקון תפלה suggests that there is a link between the extra line and the line of אור חדש.

פירוש תקון תפלה – שהברכה הזאת מדברת בין מן האור של עכשו ובין מן האור שלעתיד וכן דעת הרא"ש בתשובה הבאתי בעיון תפלה ד"ה אור חדש, וכן נראה דעת ר' אלעזר הקליר שפייט אחר יוצר אור אור עולם (זה גנו) באוצר חיים (ובמקומו) אורות מאפל אמר ויהי.

Translation: The Bracha of Yotzer Ha'M'Oros refers to the light that shines today and the light that we expect to be given to us in the future. That was also the opinion of the Rosh in a teshuva that I cited in my commentary Iyun Tefila, s.v. Ohr Chodosh. So too appears to be the opinion of R. Elazar Ha'Kalir who added to his liturgical poems for the Bracha of Yotzer the words: Or Olam, etc. (see above for translation).